

**Υλικό και Εκπαιδευτικά Προγράμματα για το Προσφυγικό-
Μετανάστευση και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα**
**(υποθέματα: ρατσισμός, ξενοφοβία, διαφορετικότητα,
ενεργός πολίτης)**

(Το υλικό είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα πολιτιστικών θεμάτων
<https://nasantaipolitisti.wixsite.com/politistikathemata> και ανανεώνεται συνεχώς)

Εάν το υλικό είναι μόνο σε ξένη γλώσσα π.χ. αγγλικά ή και σε άλλες γλώσσες αναφέρεται.

1^η ΘΕΜΑΤΙΚΗ: ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ-ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ

A. ΒΙΒΛΙΑ-Λογοτεχνία

B. ΒΙΝΤΕΟ

Γ. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ-υλικό για πρόσφυγες

**Δ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ-ΕΝΤΑΞΗ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ-ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΓΛΩΣΣΑΣ**

**2^η ΘΕΜΑΤΙΚΗ : ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ-ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΟΛΙΤΗΣ-
ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑ**

A. Βιβλία

B. ΒΙΝΤΕΟ

Γ. Προγράμματα- Διδακτικό υλικό για τα Ανθρώπινα δικαιώματα

Δ. Εργασίες σχολείων- Ανθρώπινα δικαιώματα

ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ-ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ

A. ΒΙΒΛΙΑ-Λογοτεχνία

Ιστορίες με εκπαιδευτικό υλικό

- Ελένη Σβορώνου(2015),«[Σκληρό καρύδι](#)» Καλειδοσκόπιο (βλ. ιστορία και εγχειρίδιο εμψυχωτή) <https://www.youtube.com/watch?v=TXKrX3H32Wo> (βίντεο)
- «[Ειρήνη](#)» (ιστορία, εγχειρίδιο εκπαιδευτικού, βίντεο)
- Χριστοδούλου Πάνος(2007), «[Ο Ναβίντ δεν ήρθε για διακοπές](#)» , Κέδρος. Βιβλίο για τους πρόσφυγες που συνοδεύεται από διαδραστικό παιχνίδι, βιβλίο δραστηριοτήτων

Βιβλία με θέμα το προσφυγικό- διαφορετικότητα-προκαταλήψεις-

- Colfer Eoin,Donkin Andrew(2017) «Πρόσφυγες», Πατάκη (Κόμικ)
- Καλογεροπούλυ Ξένια, Κένη Μάικ(2016) «Το αγόρι με τη βαλίτσα» , Πατάκης
- Λότη Πέτροβιτς – Ανδρουτσοπούλου(2009), «Το παιδί από την θάλασσα»,Πατάκης
- Μάγος Κώστας(2009), «Καλωσήρθες Καρακάξα», Καλειδοσκόπιο
- Μάγος Κώστας (2013), «Στο σχολείο ξεχνώ τη φυλακή», Καλειδοσκόπιο <http://kaleidoscope.gr/media/userfiles/file/StoScholeioXechnw-TiFylaki-KaleidoscopePublications.pdf>
- Ματζουράνη Σωκράτη(2016), «[Όταν τα χρώματα και οι ήχοι έβαλαν φυλακή τα δάκρυα](#)» , Καμπύλη
- Ματζουράνη Σωκράτη «[Το χωριό](#)», Καμπύλη
- Μιχαήλ Σύρμω(2010), «Ξένοι στο Αιγαίο», Παπαδόπουλος
- Μιχαηλίδου Στέλλα (2016), «Ιζαντόρα Ντακ» , Καλειδοσκόπιο (για μικρές ηλικίες-αναφέρεται στη διαφορετικότητα)
- Μονρεάλ Βιολέτα, (2008) «Ξενοφοβία-Ξενοφιλία», Φλούδας

- Μπαντή Βικτώρια(2013), «Μικρές Οδύσσειες παιδιών», Παιδική Νομική Βιβλιοθήκη (Πολύ καλή σειρά)
- Πολύδρομο, «Αγκαλιά-Μια ιστορία για τις γλώσσες και την αγάπη». Κατάλληλο για δραστηριότητες προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας <http://www.polydromo.gr/index.php/el-gr/hug>
- Πριοβόλου Ελένη (2012), Το σύνθημα, Καστανιώτης
- Σματζά, Μπριζίτ (2005), «Πρέπει να σώσουμε τον Σαϊντ» ,Κέδρος
- Σάννα Φραντσέσκα (2016), «Το ταξίδι», Πατάκη
- Συλλογικό έργο (2004), «Ε, φίλε», Κέδρος
- Χαλιακόπουλος, Γρηγόρης (2013), «Το ταξίδι του Φερεϋντούν», Καλειδοσκόπιο

Βιβλία σε διάφορες γλώσσες (δεν είναι όλα λογοτεχνικά) για τη διδασκαλία τάξεων με παιδιά από άλλες χώρες

- Καλαϊτζίδης Νίκος, «[Το ταξίδι της Χαλιμάς](#)», ΚΕΘΕΑ . Εικονογραφημένο παραμύθι με πρωταγωνίστρια τη μικρή Χαλιμά, ένα κορίτσι που φεύγει από τη χώρα του για να βρει και να φέρει τη βροχή, στον άνυδρο τόπο του. Διαθέσιμο στα ελληνικά, Αραβικά και Περσικά και άλλες γλώσσες. Για περισσότερες πληροφορίες βλ. <http://thejourneyofhalima.com/project/>
- «Ο θησαυρός των Κουρδικών και Συριανών Παραμυθιών”. Το βιβλίο είναι σε δύο γλώσσες. Το προμηθεύεστε από την Action Art δωρεάν ή επικοινωνείτε με την Υπεύθυνη Πολιτιστικών Θεμάτων για να δανεισμού του από το γραφείο Πολιτιστικών Θεμάτων.
- Τυρίκος-Εργάς Γιώργος, Ευσταθίου-Σελάχα Κατερίνα (2017), «Το βατραχέλι», σε έντυπη μορφή στα ελληνικά και αραβικά, εκδόσεις Πατάκη (Για πληροφορίες βλ. http://www.ert.gr/perifereiakoi-stathmoi/voreio_aigaiο/vatracheli-avrio-sto-book-art/) Το βιβλίο «Βατραχέλι» είναι διαθέσιμο στα αγγλικά και στα φαρσί στο <http://www.patakis.gr/images/files/1166802/1166802/assets/basic-html/index.html#1> και στα αγγλικά και στα αραβικά στο

<http://www.patakis.gr/images/files/1166801/1166801/assets/basic-html/index.html#1>

- [Εργασία παιδιών Ε΄ τάξης](#) Δημοτικού σε σχέση με τα ιστορικά και πολιτισμικά στοιχεία της χώρας καταγωγής μεταναστών-προσφύγων(Λίβανος)
- «[Το πρώτο μου βιβλίο για τη διγλωσσία ανάμεσα στον ελληνικό και στον αραβικό κόσμο](#)», Πολύδρομο. Απευθύνεται σε παιδιά προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας και αναφέρεται στην παιδική διγλωσσία.
- [Μικρός οδηγός για την αραβική γλώσσα Musefir](#) (ελληνικά-αραβικά), Πολύδρομο

B. BINTEO

- [Five](#) (πρόκειται για ταινία που παρουσιάζει πέντε παιδιά από διαφορετικές χώρες. Δεν έχει σχέση με πρόσφυγες αλλά προτείνεται γιατί κάνει αισθητές τις πολιτισμικές διαφορές αλλά και τα στοιχεία που μας ενώνουν όπως η πίστη και η λατρεία κάποιου θεού).

Βίντεο για πρόσφυγες και μετανάστευση(animation και ντοκιμαντέρ):

- [Ειρήνη-η ιστορία ενός παιδιού πρόσφυγα](#) . Στο σύνδεσμο <http://collections.internetmemory.org/unhcr/20171002021437/http://www.unhcr.gr/ekpaideysi/ekpaideytiko-yliko/eirini.html> θα βρείτε εκπαιδευτικό υλικό για τη συγκεκριμένη ταινία.
- [Refugee Child](#) (unisef)
- [The Journey - Children's Refugee Story](#) Music . Μόνο στα Αγγλικά
- [Unfairytale: Malak and the boat.](#) UNISEF. Μόνο στα Αγγλικά
- [Unfairytale The story of Ivine and Pillow.](#) Unisef. Μόνο στα Αγγλικά
- Migration video for primary school . Μόνο στα Αγγλικά <https://www.youtube.com/watch?v=ayBByVpyUDI>
- [Migration.](#) Μόνο στα Αγγλικά
- [Migration why do people migrate?](#) Μόνο στα Αγγλικά
- Από τη Διεθνή Αμνηστία ([7 βίντεο](#)) Μόνο στα Αγγλικά (Το πρώτο “People of nowhere» θα το βρείτε στο <https://www.youtube.com/watch?v=VXHytIfaEQ8>). Τα animation είναι πολύ καλά.
- Διάφορα βίντεο που αναφέρονται ιστοσελίδα του Α΄ συλλόγου Αθηνών Εκπαιδευτικών ΠΕ <http://www.a-athinon.gr/?p=6017>

- [Διάφορα βίντεο για πρόσφυγες παιδιά](#). Μόνο στα Αγγλικά
 - [Είμαστε όλοι μια οικογένεια](#). Ντοκιμαντέρ για ασυνόδετους ανήλικους μετανάστες και πρόσφυγες
 - [Όνειρα σε άλλη γλώσσα](#) (2010) Ντοκιμαντέρ γύρω από τα παιδιά μεταναστών, αλλά και Ελληνοκυπρίων σε δημοτικό σχολείο στο κέντρο της παλιάς Λευκωσίας. Μιλούν παιδιά μεταναστών για το ρατσισμό.
 - [Field of vision](#). Διάφορες γλώσσες και στα ελληνικά . Ντοκιμαντέρ για το δύσκολο ταξίδι των προσφύγων προς την Ευρώπη
 - [4.1 miles](#). Διάφορες γλώσσες και στα ελληνικά. Ντοκιμαντέρ για την προσφυγική κρίση και τη διάσωση προσφύγων στα ελληνικά νησιά.
- Βραβευμένο.**
- Human stories from the refugee crisis. Διάφορες γλώσσες . Ιστορίες προσφύγων στην Ελλάδα. <https://vimeo.com/195306938>
 - [Μαθητικές ταινίες μικρού μήκους για την αλληλεγγύη, τους πρόσφυγες-μετανάστες](#)
 - [Ταινίες για το Μεταναστευτικό & το Ρατσισμό](#)

Πρέπει να βλέπουμε τις ταινίες πριν τις προβάλουμε στους μαθητές μας για να ελέγξουμε αν περιέχουν σκηνές που μπορούν να επηρεάσουν συναισθηματικά τα παιδιά ή να τα σοκάρουν και να τα προετοιμάσουμε.

Γ. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ-υλικό για πρόσφυγες

Ορισμένα προγράμματα αναφέρονται σε παραπάνω από μια από τις παρακάτω πηγές ή έχουν αναφερθεί και σε προηγούμενες πηγές

- Διαπολιτισμικό σχέδιο εργασίας «[πρόσφυγες](#)» . **Ιδιαίτερα ενδιαφέρον. Κατάλληλο για μεγάλες τάξεις**
- [Δράσεις του προγράμματος](#) «κι αν ήσουν» . Μπορείτε να δηλώσετε συμμετοχή και να έρθουν στο σχολείο να κάνουν δράσεις-πρόγραμμα με τους μαθητές <https://www.humanrights.theatroedu.gr/drasi-2> . Αναρτημένο σχετικό υλικό (Εγχειρίδια, ασκήσεις και δραστηριότητες, διακηρύξεις) στην ιστοσελίδα «κι αν ήσουν εσύ» <https://www.humanrights.theatroedu.gr/yliko> (προέρχεται από ποικίλες πηγές) Πολύ καλή ιστοσελίδα. Συγκεντρώνει υλικό από διάφορους φορείς και την Ύπατη Αρμοστεία.
- [Εκπαίδευση στα ανθρώπινα δικαιώματα-αντιρατσιστική εκπαίδευση](#) (ποικίλο υλικό) Δείτε κυρίως ταινίες, σχέδια μαθημάτων και υλικό για εκδηλώσεις
- [Εκπαιδευτικό υλικό Της Ύπατης Αρμοστείας για τους πρόσφυγες](#) . . .

- Εκπαίδευση προσφύγων- [Εκπαιδευτικό υλικό- καλές πρακτικές](#). Περιφερειακή Διεύθυνση ΠΕ & ΔΕ κεντρικής Μακεδονίας
- «[Living together](#)» του Βρετανικού Συμβουλίου στα αγγλικά
- Πρόγραμμα «[είμαστε όλοι μια οικογένεια](#)» .
- «[Πρόσφυγες ροές, ανθρώπινα δικαιώματα και διαπολιτισμικότητα](#)». Ένα πρόγραμμα σχεδιασμένο από το Σώμα ελληνικού οδηγισμού για παιδιά ηλικίας 5-14 ετών
- «[Στο δρόμο για τη νέα πατρίδα](#)» από την ιστοσελίδα «Σχολείο και Πολιτισμός»
- Υλικό για το προσφυγικό στην ιστοσελίδα του Α΄ συλλόγου Αθηνών Εκπαιδευτικών ΠΕ <http://www.a-athinon.gr/?p=6017>.
- Εκπαιδευτικό σενάριο Χρυσάνθης Κόφτη «[Σπουδαία Παιδιά](#)»

Δ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ-ΕΝΤΑΞΗ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ-ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Εκπαίδευση αλλοδαπών και παλιννοστούντων

Μετάδραση. Δράσεις της ΜΚΟ Μετάδραση για προσφυγόπουλο και το **εκπαιδευτικό πακέτο «Εντάξει 2»-οδηγό Πολύγλωσσης υποστήριξης**

Μικρό Λεξικό για την υποδοχή παιδιών μεταναστών και των οικογενειών τους σε βρεφονηπιακούς σταθμούς (2015) , Εταιρεία για την Ανάπτυξη και τη Δημιουργική Απασχόληση των Παιδιών

Μικρός οδηγός για την αραβική γλώσσα Musefir (ελληνικά-αραβικά), Πολύδρομο

Υλικό για την εκπαίδευση-ένταξη προσφύγων και τη διδασκαλία της ελληνικής

Multilib Music lab. Project που είχε ως στόχο να βοηθήσει τους εκπαιδευτικούς να χρησιμοποιήσουν στη διδασκαλία των παιδιών διαφόρων εθνοτήτων τη δημιουργική γραφή, την αφήγηση ιστοριών, τη σύνθεση μουσικής. Στον ιστότοπο διατίθεται εκπαιδευτικό υλικό, ιστορίες των παιδιών αλλά και ψηφιακή βιβλιοθήκη με ιστορίες διαφόρων χωρών σε διάφορες γλώσσες
<http://www.multilibproject.eu/index.html>

ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ-ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΟΛΙΤΗΣ-ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑ

Η θεματική *πρόσφυγες-μετανάστες* συνδέεται με τις θεματικές **ανθρώπινα δικαιώματα , διαφορετικότητα και ενεργός πολίτης**.

Ορισμένα προγράμματα αναφέρονται σε παραπάνω από μια από τις παρακάτω πηγές

A.Βιβλία

- Διεθνής Αμνηστία. Ελληνική Επιτροπή [“Όλοι γεννιόμαστε ελεύθεροι”](#)
- Ruth Rocha (2016), Η παγκόσμια διακήρυξη των δικαιωμάτων του ανθρώπου, Μεταίχμιο
- Συλλογικό (2014), «Πώς φτάσαμε ως εδώ», Κέδρος
- Yousafzai Malala (2015), «Με λένε Μαλάλα», Πατάκης
- Winterson, Jeanette (2015) «Μαλάλα ένα γενναίο κορίτσι», Παπαδόπουλος
- Παπαθεοδώρου Αντώνης(2006), [«Σι Σου Ντο»](#), Εθνικό Συμβούλιο Νεολαίας
- [Κατάλογος παιδικών βιβλίων](#) για τη διαφορετικότητα , τον ρατσισμό, κυρίως για μικρές ηλικίες
- Βιβλίο σε ρόδες. [Προτεινόμενα Βιβλία για τη βαλίτσα «Δικαιώματα»](#)
- Βιβλία σε ρόδες. [Προτεινόμενα Βιβλία για τη βαλίτσα «Ο κόσμος μας»](#)

B.Βίντεο

- [Cartoons for children’s rights](#). Στα αγγλικά.
- [Democracy and human rights in school](#) (Αγγλικά και Γαλλικά)
- [Κινούμενα σχέδια για τα δικαιώματα από τη Unisef](#)

Γ.Προγράμματα- Διδακτικό υλικό για τα Ανθρώπινα δικαιώματα

- [«Δικαιώματα όλων των παιδιών της γης»](#) για Νηπ. Α, Β, Γ τάξεις(υλικό βιωματικού εργαστηρίου) από την ιστοσελίδα «Σχολείο και Πολιτισμός»
- [Δημιουργική προσέγγιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων με τη χρήση ταινιών μικρού μήκους](#) , Χ. Τερζητάνου

- [Ενωμένοι για τα ανθρώπινα δικαιώματα](#) . Στέλνεται στους εκπαιδευτικούς δωρεάν εκπαιδευτικό πακέτο για τα ανθρώπινα δικαιώματα
- «[Ανακαλύπτοντας τον ελέφαντα](#)» οδηγός εκπαιδευτικού διαχείρισης της διαφορετικότητας- Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού Κύπρου (Δραστηριότητες ανά τάξη)
- «[Επιλεγμένες δραστηριότητες από διάφορα εγχειρίδια](#) (Compasito, Compass, Πρώτα βήματα Εκπαίδευσης στα Ανθρώπινα Δικαιώματα) από την ιστοσελίδα «Σχολείο και Πολιτισμός» και αντιπολεμικά έργα τέχνης
- Action Aid [Δανειστική βαλίτσα](#) Θέμα: ο ενεργός παγκόσμιος Πολίτης.
Υποθέματα: Ανθρώπινα δικαιώματα: Φτώχεια, Ανισότητα, Περιβάλλον/Κλιματικές αλλαγές, Βιώσιμη Ανάπτυξη, Καταναλωτισμός
- Βιβλίο σε ρόδες. [Προτεινόμενες Δραστηριότητες για τη βαλίτσα «Δικαιώματα»](#)
- Βιβλίο σε ρόδες. [Προτεινόμενες Δραστηριότητες για τη βαλίτσα «ο κόσμος μας»](#)
- [Children’s Rights Child-Friendly material](#). Μόνο στα Αγγλικά
- [Compasito, Μικρή πυξίδα](#), Εγχειρίδιο εκπαίδευσης στα ανθρώπινα δικαιώματα για παιδιά
- [Compass, ένα εγχειρίδιο εκπαίδευσης στα ανθρώπινα δικαιώματα](#) για νέους/νέες
- Human rights and Democracy start with us - [Charter for all](#). Φυλλάδιο, πόστερς οδηγίες για τους εκπαιδευτικούς σε διάφορες γλώσσες αλλά όχι στα ελληνικά
- Media smarts. Shaking the Movers: [Youth rights and media](#). Lesson kit. Μόνο στα αγγλικά και γαλλικά.
- Διεθνής Αμνηστία. Δίδαξε τα ανθρώπινα δικαιώματα <https://www.amnesty.gr/action/work/ekpaideusi>
- Εκπαιδευτικό υλικό «[Νοιάζομαι και δρω. Εθελοντισμός, αλληλεγγύη, ενεργός πολίτης](#)»

- [Εκπαιδευτικό υλικό για τα ανθρώπινα δικαιώματα](#) της Διεθνούς Αμνηστίας στα αγγλικά , αραβικά, γαλλικά, ισπανικά
- [Εξερευνούμε τα δικαιώματα του παιδιού](#)
- Επίτροπος Προστασίας των δικαιωμάτων του παιδιού. [Η σύμβαση του ΟΗΕ και τα δικαιώματα σου](#)(παιδιού)
- Ιστοσελίδα Αγωγής Υγείας Διεύθυνσης ΠΕ Ανατολικής Θεσσαλονίκης. Δείτε ενότητες [Ανθρώπινα δικαιώματα -Διαφορετικότητα](#)
- Ο συνήγορος του παιδιού. [Υπερασπίζοντας τα δικαιώματα των ανηλίκων](#)
- [Πρώτα βήματα Εκπαίδευσης στα ανθρώπινα Δικαιώματα](#). Εγχειρίδιο εκπαίδευσης στα Ανθρώπινα Δικαιώματα
- Πολυμνία Σούλα(2015), [Ανοιχτή Εκπαιδευτική Πρακτική «Μαθαίνω τα δικαιώματα μου»](#) Φωτόδεντρο.
- [Υλικό για τα ανθρώπινα δικαιώματα](#) από το 1^ο Δημοτικό Σχολείο Χολαργού 2011-2014. Παρέχει συνδέσμους με πολύ καλό υλικό (βίντεο, βιβλία προγράμματα, φωτογραφίες κ.α.) από διάφορους φορείς. Κάποιοι σύνδεσμοι δεν είναι ενεργοί πλέον.
- Υλικό για την ένταξη παιδιών προσφύγων & μεταναστών στο περιβάλλον του σχολείου και της σχολικής κοινότητας <http://karidas2009.blogspot.com>

Δ. Εργασίες σχολείων- Ανθρώπινα δικαιώματα

- [Εργασίες σχολείων](#) της διεύθυνσης ΠΕ Ανατολικής Θεσσαλονίκης, σχολικό έτος 2016-17 στη θεματική ανθρώπινα δικαιώματα
- [Υποστηρικτικό και Επιμορφωτικό Υλικό](#) Τοπικού Δικτύου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων «Ειρήνη και Δημοκρατία: Δικαιώματα όλων των λαών της γης;»
- Τόμος Πολιτιστικών προγραμμάτων Διεύθυνση ΠΕ Ανατολικής Θεσσαλονίκης 2016 . Δείτε την ενότητα [Δικαιώματα- Διαφορετικότητα Εθελοντισμός](#). Περιέχει εργασίες σχολείων.

